

Zastosowanie wybranych przepisów materialnych Karty Praw Podstawowych

Zastosowanie wybranych przepisów materialnych Karty Praw Podstawowych

Państwo samo powinno dążyć do wypełnienia zobowiązań międzynarodowych.

Brak przepisu wiążącego sądy orzekające w sprawach cywilnych orzeczeniami sądów międzynarodowych - wyrok Trybunału nie będzie oddziaływał *erga omnes*, ale powinien wywołać analizę okoliczności, które dały podstawę do wydania tego wyroku.

wyrok ETPCz w sprawie **Woś przeciwko Polsce**
8.06.2006 r.

prawo do sądu

Trybunał w dniu 8.06.2006 r. stwierdził, że wyłączenie sądowej kontroli prawidłowości decyzji Fundacji „Polsko – Niemieckie Pojednanie” w przedmiocie przyznawania świadczeń ofiarom prześladowań nazistowskich naruszało istotę prawa skarżącego do „dostępu do sądu” w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji i z tego tytułu przyznał skarżącemu zadośćuczynienie.

prawo do sądu

Orzeczenie dotyka praw znacznej grupy osób, którym odmówiono przyznania świadczeń z tytułu szkód wywołanych przez reżim narodowosocjalistyczny.

Wykonanie orzeczenia ETPCz prowokuje do dokonania analizy skutków, jakie wyroki Trybunału wywołują w systemie krajowym.

prawo do sądu

W wyniku realizacji porozumienia z 16 października 1991 r. zawartego przez Rządy Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Federalnej Niemiec w dniu 27 listopada 1991 r. Prezes Rady Ministrów, działający jako fundator, złożył przed notariuszem oświadczenie, w którym wskazał, że działając z inicjatywy Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i w imieniu Skarbu Państwa ustanawia Fundację „Polsko-Niemieckie Pojednanie”. Celem Fundacji było świadczenie pomocy ofiarom prześladowań nazistowskich oraz prowadzenie innych działań na rzecz tych osób.

prawo do sądu

Fundacja dokonywała wypłat świadczeń dla byłych robotników przymusowych.

Rząd RFN, kierując się względami humanitarnymi, wniósł wkład finansowy w wysokości 500 mln DM z przeznaczeniem dla tych osób, które w wyniku prześladowań nazistowskich zostały szczególnie ciężko poszkodowane na zdrowiu i znajdowały się w trudnej sytuacji materialnej (z zastrzeżeniem, że kryteria i procedury określi strona polska).

prawo do sądu

Tak więc w okresie tym Fundacja w oparciu o statut była uprawniona do samodzielnego ustalania trybu i zasad udzielania zadeklarowanej niemieckiej pomocy, określając kryteria udzielania świadczeń i dokumenty wymagane od ubiegających się o przyznanie pomocy. Środki finansowe w kwocie 500 mln DM zostały wydatkowane przez Fundację na tzw. wypłaty podstawowe w latach 1992-1994.

prawo do sądu

W decyzji tej Trybunał wskazał nadto, że pozwany Rząd brał udział w negocjacjach międzynarodowych, które doprowadziły do przyjęcia aktów prawnych ustalających działanie drugiego trybu kompensacyjnego. Trybunał nie stwierdził, by podczas tych negocjacji Rząd polski przyjął na siebie zobowiązania, które następnie stały się wiążące dla Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie

prawo do sądu

Trybunał uznał, że Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie jest podmiotem sprawującym *quasi*-publiczne funkcje i sprawującym obowiązki wynikające z międzynarodowego porozumienia (pkt. 63).

prawo do sądu

Trybunał zauważył, że pozwane Państwo zdecydowało się przekazać swoje obowiązki wynikające z międzynarodowego porozumienia podmiotowi prawa prywatnego.

W opinii Trybunału, takie rozwiązanie nie może zwalniać Państwa Polskiego od odpowiedzialności, którą by ono ponosiło, gdyby zdecydowało się samodzielnie wykonywać te obowiązki.

prawo do sądu

W opinii Trybunału, sprawowanie przez Państwo władztwa, które dotyczy praw i wolności zawartych w Konwencji powoduje powstanie odpowiedzialności Państwa bez względu na formę, w której to władztwo jest sprawowane, np. przez podmiot, którego działalność regulowana jest przez normy prawa prywatnego.

prawo do sądu

Konwencja nie wyklucza możliwości przekazania kompetencji wywodzących się z międzynarodowego porozumienia podmiotowi działającemu na podstawie prawa prywatnego pod warunkiem, że prawa zagwarantowane w Konwencji są zabezpieczone. Odpowiedzialność pozwanego Państwa ma zatem miejsce nawet po dokonaniu takiego transferu (pkt.72 i 73)

prawo do sądu

Trybunał stwierdził, że przepisy Fundacji nie dawały podstawy do uznania, że wypłacane przez nią świadczenia są świadczeniami *ex gratia*.

Trybunał w decyzji o dopuszczalności wskazał, iż nie został przekonany argumentami Rządu, że niniejsze roszczenia odszkodowawcze nie były oparte na klasycznej koncepcji odpowiedzialności cywilnej, lecz miały humanitarny charakter

prawo do sądu

Mając na względzie autonomiczną naturę koncepcji „cywilnych praw i obowiązków” Trybunał nie uznał za rozstrzygające ustaleń sądów krajowych, zgodnie z którymi świadczenia odszkodowawcze przyznawane przez Fundację nie mieściły się w zakresie praw cywilnych.

prawo do sądu

Trybunał wskazał, że skarżący doświadczył ingerencji w jego środki utrzymania i dochodził indywidualnego, ekonomicznego prawa mającego podstawę w szczegółowych uregulowaniach zawartych w statucie Fundacji i jej uchwałach, wobec czego prawo do dochodzenia roszczenia z tytułu prześladowań nazistowskich od Fundacji „Polsko -Niemieckie Pojednanie” może być uważane za „cywilne” w rozumieniu Artykułu 6 § 1 Konwencji.

prawo do sądu

Takie stanowisko Trybunału pozwala przyjąć, że nie zachowuje aktualności uchwała Sądu Najwyższego z 5 października 2001 r., w sprawie sygn. akt III CZP 46/01 [\[1\]](#), zgodnie z którą powództwo celem ustalenia świadczenia z tytułu wykonywania pracy przymusowej podczas drugiej wojny światowej nie mogło być rozpatrywane przez sąd cywilny, gdyż uzyskanie świadczenia z Fundacji nie rodziło prawa podmiotowego o obligacyjnym charakterze, w związku z czym brak jest w tego rodzaju sprawach związania stosunkiem cywilnoprawnym.

[\[1\]](#) OSNC 2002/7-8/85

prawo do sądu

możliwe jest wystąpienie byłych robotników przymusowych z roszczeniami cywilnymi o ustalenie prawa do świadczenia należnego od Fundacji Polsko - Niemieckie Pojednanie mimo, że sądy krajowe wypowiedziały się dotąd przeciwko takiemu stanowisku. Trybunał uznał bowiem, że efekty tej wykładni nie są zgodne z Konwencją.

prawo do sądu

Na podkreślenie zasługuje przy tym, że Trybunał stwierdził, iż art. 6 ust. 1 Konwencji będzie miał zastosowanie do kwestii dotyczącej oceny faktów w podobnych sprawach, w których wydają się istnieć uzasadnione podstawy by sądzić, że ocena faktów dokonana przez Fundację była wątpliwa i dlatego miała bezpośredni wpływ na uprawnienia skarżącego do otrzymania świadczenia odszkodowawczego.

Trybunał uważa bowiem, że argument odnoszący się do szczególnej natury świadczeń nie może przeważać nad wagą prawa dostępu do sądu, z uwagi na szczególne miejsce jakie w demokratycznym społeczeństwie zajmuje prawo do rzetelnego procesu.

Art. 15 KPP

Art. 15

Wolność wyboru zawodu i prawo do podejmowania pracy

1. Każdy ma prawo do podejmowania pracy oraz wykonywania swobodnie wybranego lub zaakceptowanego zawodu.

2. Każdy obywatel Unii ma swobodę poszukiwania zatrudnienia, wykonywania pracy, korzystania z prawa przedsiębiorczości oraz świadczenia usług w każdym Państwie Członkowskim.

Art. 15 KPP

Przepis ten nie dotyczy obywateli UE, którzy są zatrudnieni w administracji publicznej.

(szczególny stosunek lojalności)

art. 15 KPP

Ingrid Nelson obywatelka Holandii w odpowiedzi na ogłoszenie prasowe o naborze do pracy do Fundacji Polsko – Niemieckie Pojednanie w Warszawie złożyła swoją aplikację. Kiedy stawiała się na rozmowę kwalifikacyjną okazało się, że jest jedynym kandydatem spełniającym warunki pracodawcy i tylko ona dopuszczona została do drugiego etapu kwalifikacyjnego. Po rozmowie kwalifikacyjnej w czasie której wskazała na niemieckie pochodzenie matki poinformowano ją, że nie spełnia oczekiwań Fundacji.

Proszę ocenić sytuację prawną Ingrid Nelson w kontekście art. 15 KPP.

ustawa antydyskryminacyjna

Ustawa z dnia 3.12.2010 r. o wdrożeniu
niektórych przepisów Unii Europejskiej
w zakresie równego traktowania
(Dz. U. z 2010 r. Nr 254 poz.1700)

Ustawa antydyskryminacyjna

Ochrona w zakresie:
zatrudnienia pozapracowniczego,
kształcenia zawodowego, dostępu do dóbr
i usług, zabezpieczenia społecznego,
oświaty i szkolnictwa wyższego

Ustawa antydyskryminacyjna

zamknięty katalog kategorii dyskryminacji
– płeć, rasa, pochodzenie etniczne,
narodowość, religia, światopogląd,
niepełnosprawność, wiek, orientacja
seksualna

Ustawa antydyskryminacyjna

Nie jest stosowana do sfery życia prywatnego i rodzinnego, czynności prawnych pozostających w związku z tymi sferami, treści w środkach masowego przekazu, swobody wyboru strony usług, usług edukacyjnych w zakresie odmiennego traktowania ze względu na płeć

art. 6 ustawy

zakazuje się nierównego traktowania osób fizycznych ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne lub narodowość w zakresie dostępu i warunków korzystania z zabezpieczenia społecznego, usług, w tym usług mieszkaniowych, rzeczy oraz nabywania praw lub energii, jeżeli są one oferowane publicznie.

Ustawa antydyskryminacyjna

W grudniu 2011 r. powód, obywatel polski romskiego pochodzenia, udał się z kolegą do jednego z klubów. Po zakupie biletu i zajęciu miejsca do powoda podszedł pracownik ochrony i nakazał opuszczenie lokalu, informując, iż Romowie mają zakaz wstępu do klubu.

Ustawa antydyskryminacyjna

W grudniu 2011 r. powód, obywatel czeski romskiego pochodzenia, udał się z kolegą do jednego z klubów w Krakowie.

Pracownik ochrony odmówił mu wstępu do lokalu mimo, że w tym czasie zgadzał się na wejście innych osób.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ